

**ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ТЮТЮНА,
ТЮТЮНЕВИТЕ И СВЪРЗАНИТЕ С ТЯХ ИЗДЕЛИЯ (ЗАГЛ. ИЗМ. И ДОП.
- ДВ, БР. 77 ОТ 2016 Г., В СИЛА ОТ 04.10.2016 Г.)**

Приет с ПМС № 39 от 21.02.1994 г.

Обн. ДВ. бр.18 от 1 март 1994г., изм. ДВ. бр.99 от 2 декември 1994г., изм. ДВ. бр.86 от 11 октомври 1996г., изм. ДВ. бр.18 от 28 февруари 1997г., изм. ДВ. бр.100 от 31 октомври 1997г., изм. ДВ. бр.60 от 2 юли 1999г., изм. ДВ. бр.114 от 30 декември 1999г., изм. ДВ. бр.62 от 13 юли 2001г., изм. ДВ. бр.78 от 11 септември 2001г., изм. ДВ. бр.96 от 9 ноември 2001г., изм. ДВ. бр.3 от 10 януари 2003г., изм. ДВ. бр.69 от 6 август 2004г., изм. ДВ. бр.71 от 13 август 2004г., изм. ДВ. бр.78 от 30 септември 2005г., изм. ДВ. бр.100 от 13 декември 2005г., изм. ДВ. бр.83 от 13 октомври 2006г., изм. ДВ. бр.62 от 31 юли 2007г., изм. ДВ. бр.26 от 7 март 2008г., изм. ДВ. бр.71 от 12 август 2008г., изм. ДВ. бр.39 от 26 май 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 ноември 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 22 юни 2012г., изм. ДВ. бр.40 от 2 юни 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.77 от 4 октомври 2016г., доп. ДВ. бр.19 от 28 февруари 2017г., доп. ДВ. бр.75 от 24 септември 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.62 от 27 юли 2021г.

**Глава първа.
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.) (1) Държавната политика в областта на тютюна и тютюневите изделия се осъществява чрез национална стратегия за развитие на тютюнопроизводството.

(2) Националната стратегия за развитие на тютюнопроизводството се изготвя въз основа на:

1. национални цели и интереси, свързани с производството, изкупуването и реализацията на тютюна и тютюневите изделия;

2. регионални стратегии за развитие на тютюнопроизводството, разработени от областните управители.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.) Националната стратегия се обсъжда от Консултативния съвет по тютюна към министъра на земеделието, храните и горите.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2007 г., в сила от 19.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.) Министърът на земеделието, храните и горите внася предложение в Министерския съвет за утвърждаване на националната стратегия за развитие на тютюнопроизводството.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.) Националната стратегия за развитие на тютюнопроизводството се разработва за период от 7 години.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.) Тютюнопроизводители са физически и юридически лица, вписани в регистъра по чл. 4, ал. 2 от Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия (ЗТТСТИ).

Чл. 3. (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.)

Глава втора.

ПРОИЗВОДСТВО НА ТЮТЮН

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.) (1) Производството на тютюн се извършва по технологични инструкции за производство на разсад, разсаждане, отглеждане, бране, сушене и производителска манипулация, утвърдени със заповед на министъра на земеделието, храните и горите.

(2) Тютюнопроизводителите произвеждат сами или купуват от други регистрирани производители разсада, като за целта могат да се използват само семена от този тип и сорт тютюн.

(3) Всеки тютюнопроизводител е длъжен да унищожи неупотребения разсад през производствената година.

Чл. 4а. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2021 г.) (1) Производството, контролът върху качеството, чистотата и произходът на тютюневите семена и търговията с тях се извършват при условията и по реда на чл. 5, ал. 3 - 5 от ЗТТСТИ.

(2) В сортовата структура на тютюнопроизводството участват само сортове, които са включени в Официалната сортова листа на Република България.

Чл. 5. (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.) Забранява се засаждането на тютюн в смес с други земеделски култури.

(2) Беритбата на вторични листа (филизи) се забранява.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.) Брането на вторични листа (филизи) се допуска само в случай на градушка по преценка и с предварително разрешение на фирмата, с която тютюнопроизводителите имат договор за изкупуване на произведения тютюн.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.) Всеки тютюнопроизводител е длъжен да изкорени/заоре тютюневите стъбла в 30-дневен срок от приключване брането на тютюна с изключение на тютюневите стъбла върху силно наклонени терени.

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

Глава трета.

ОКАЧЕСТВЯВАНЕ НА ТЮТЮНА ПРИ ИЗКУПУВАНЕ

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.) Минималните качествени изисквания, определени в приложение № 2, са задължителни за тютюнопроизводителите при производителската заготовка на суровия тютюн и за лицата по чл. 21, ал. 1 ЗТТСТИ при окачествяване и изкупуване на тютюна от тютюнопроизводителите.

(2) Качествената класификация на суровия тютюн се определя в три класи в съответствие

с раздел II "Качествена класификация" на приложение № 2.

(3) Влагосъдържанието на тютюна, определено при окачествяването и надвишаващо определеното в приложение № 3, не се заплаща.

(4) Полепналите по тютюневите листа почвени частици (пръст и пясък) не се заплащат и се приспадат по реалната им маса.

(5) Определянето на влагосъдържанието се извършва съгласно приложение № 4, а на пясък - съгласно приложение № 5.

(6) Не се окачествява и не се заплаща тютюн по раздел I "Качествени ограничения" на приложение № 2.

(7) Не подлежат на окачествяване производителски опаковки:

1. опаковани с материали от изкуствена материя;

2. съдържащи:

а) листа по раздел I на приложение № 2, когато надвишават 5 на сто от общото количество;

б) чужди нетютюневи примеси.

в) (отм. - ДВ, бр. 3 от 2003 г.)

г) (отм. - ДВ, бр. 3 от 2003 г.)

(8) Производителските опаковки по ал. 7 се окачествяват след преработването им от производителите.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.) Изсушеният тютюн се окачествява на производителска опаковка.

Глава четвърта. ИЗКУПУВАНЕ НА ТЮТЮНА

Чл. 15. (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.)

Чл. 16. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.) Изкупува се тютюн по типове и произходи, който е изсушен, манипулиран и опакован от производителите съгласно минималните качествени изисквания по приложение № 2.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., нова - ДВ, бр. 62 от 2021 г.) Допуска се изкупуване на неизсушени едролитни тютюни съгласно минимални качествени изисквания, съгласувани с качествена спецификация с минимум от три класа, съгласно приложение № 2.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

Глава пета. ИЗКУПНИ ЦЕНИ

Чл. 18. (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

Глава шеста.

ПРЕМИРАНЕ НА ТЮТЮНОПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 62 ОТ 2001 Г.)

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

Чл. 21. (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.)

Чл. 22. (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.)

Глава шеста "а".

УНИЩОЖАВАНЕ НА ТЮТЮН, ОТНЕТ В ПОЛЗА НА ДЪРЖАВАТА (НОВА - ДВ, БР. 62 ОТ 2021 Г.)

Чл. 22а. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2021 г.) (1) В случаите по чл. 44, 44а и 44б от ЗТТСТИ отнетият в полза на държавата тютюн се унищожават след влизането в сила на наказателното постановление.

(2) Разходите по унищожаването, включително за съхранението на тютюна за периода след влизането в сила на наказателното постановление и за транспортирането му до мястото на унищожаването, са за сметка на нарушителя.

(3) Разходите за съхранение на отнетия в полза на държавата тютюн до влизането в сила на наказателното постановление, освен когато отнетият тютюн е предаден за пазене на нарушителя, са за сметка на административнонаказващия орган.

Чл. 22б. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2021 г.) (1) Отнетият в полза на държавата тютюн се унищожават само в обекти, за които е издадено разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ съгласно чл. 35 от Закона за управление на отпадъците за дейности с отпадъци с кодове, както следва:

1. използване на отпадъците предимно като гориво или друг начин за получаване на енергия (R1);
2. наземно изгаряне (D10);
3. компостиране и други процеси на биологична трансформация (R3), доколкото това е приложимо.

(2) Унищожаването на тютюна се извършва в присъствието на служители, определени със заповед на директора на Областната дирекция "Земеделие" или упълномощено от него длъжностно лице. За извършеното унищожаване се съставя протокол, който се подписва от представител/представители на лицето, в чийто обект се извършва унищожаването. Протоколът се прилага към административнонаказателната преписка и се изпраща за сведение до административнонаказващия орган.

(3) Тютюнът за унищожаване се транспортира до мястото на унищожаване, придружен със съответните документи, удостоверяващи съответствие на обемите на конфискувания в полза на държавата тютюн и временното му съхранение.

(4) Тютюнът по ал. 1 се унищожават по начин, непозволяващ употребата му като тютюневи изделия или суровина за производство на тютюневи изделия, независимо от неговото

качеството или използваемост.

(5) Когато тютюнът не може да се унищожи в рамките на 24 часа от започване на действията по унищожаването, директорът на Областната дирекция "Земеделие" по местонахождение на обекта по ал. 1 организира последващото осъществяване на контрола, включително с извършване на допълнителни или периодични проверки. За съответните действия се съставя протокол.

Глава седма.

ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 62, 2001 Г.)

Раздел I.

Издаване на разрешения за промишлена обработка на тютюн и за производство на тютюневи изделия (Загл. изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 71 от 2004 г., в сила от 01.09.2004 г.)

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 71 от 2004 г., в сила от 01.09.2004 г.)

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 71 от 2004 г., в сила от 01.09.2004 г.)

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 71 от 2004 г., в сила от 01.09.2004 г.)

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 71 от 2004 г., в сила от 01.09.2004 г.)

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 71 от 2004 г., в сила от 01.09.2004 г.)

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 71 от 2004 г., в сила от 01.09.2004 г.)

Чл. 29. (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.)

Чл. 30. (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.)

Раздел II.

Комисия по чл. 21, ал. 3 ЗТТИ (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.)

Чл. 31. (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.)

Раздел III.

Издаване на разрешения за търговия с тютюневи изделия (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.)

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.)

Чл. 32а. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.)

Чл. 33. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.)

Чл. 34. (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.)

Чл. 34а. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.)

Чл. 34б. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.)

Чл. 35. (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.)

Раздел IV.

Обжалване (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.)

Чл. 36. (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.)

Глава осма.

БАНДЕРОЛ

Чл. 37. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., в сила от 07.03.2008 г.)

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., в сила от 07.03.2008 г.)

Чл. 39. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., в сила от 07.03.2008 г.)

Чл. 40. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., в сила от 07.03.2008 г.)

Чл. 41. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., в сила от 07.03.2008 г.)

Чл. 41а. (Нов - ДВ, бр. 71 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г., отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., в сила от 07.03.2008 г.)

Чл. 42. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., в сила от 07.03.2008 г.)

Чл. 43. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., в сила от 07.03.2008 г.)

Чл. 44. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., в сила от 07.03.2008 г.)

Чл. 45. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., в сила от 07.03.2008 г.) (1) Производителите, вносителите и лицата, които въвеждат от друга държава - членка на Европейския съюз, или от държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, тютюневи изделия, са длъжни да ги продават на вътрешния пазар:

1. облепени с бандерол;
2. на лица, получили разрешение за търговия с тютюневи изделия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.) Във фактурата за продажба на тютюневи изделия освен задължителните реквизити се вписват ЕИК на търговеца и номерът и датата на разрешението за търговия с тютюневи изделия.

Чл. 46. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., в сила от 07.03.2008 г.)

Чл. 47. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., в сила от 07.03.2008 г.)

Глава осма "а".

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ТЮТЮНЕВИ ИЗДЕЛИЯ (НОВА - ДВ, БР. 77 ОТ 2016 Г., В СИЛА ОТ 04.10.2016 Г.)

Чл. 47а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.) (1) (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

(2) Производителите, вносителите и лицата, които въвеждат на територията на страната от друга държава - членка на Европейския съюз, тютюневи изделия, представят ежегодно до 30 юни информацията по чл. 35д, ал. 1, т. 3 ЗТГСТИ за предходната календарна година.

(3) Националната агенция за приходите и/или Агенция "Митници" представят ежегодно до 30 юни информацията по чл. 35д, ал. 3 ЗТГСТИ за предходната календарна година.

Чл. 47б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.) Производителите и вносителите на цигари и тютюн за ръчно свиване на цигари, представят на Института по тютюна и тютюневите изделия и информация за добавките, определени с Решение за изпълнение (ЕС) 2016/787 на Комисията от 18 май 2016 г. за съставяне на приоритетен списък на добавките, съдържащи се в цигарите и тютюна за ръчно свиване на цигари, които подлежат на задължения за разширено уведомяване (ОВ, L 131/88 от 20 май 2016 г.).

Чл. 47в. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.) (1) Производителите, вносителите и лицата, които въвеждат на територията на страната от друга държава - членка на Европейския съюз, нови тютюневи изделия, посочват в информацията по чл. 26а, ал. 4, т. 1 ЗТГСТИ дали изделието попада в категорията на "тютюневи изделия за пушене", или в категорията на "бездимни тютюневи изделия".

(2) Когато ново тютюнево изделие попада в категорията на "бездимни тютюневи изделия", информацията по чл. 26а, ал. 4 ЗТГСТИ трябва да включва данни и резултати от изследвания, извършени чрез признати научни методи, които доказват, че при употребата на изделието в съответствие с указанието за употреба по чл. 26а, ал. 4, т. 2 ЗТГСТИ няма процес на горене на тютюна.

(3) Когато производителите, вносителите и лицата, които въвеждат на територията на страната от друга държава - членка на Европейския съюз, ново тютюнево изделие, искат да предоставят информация на потребителите относно нивото на риска от употребата на това изделие в сравнение с цигари или други тютюневи изделия за пушене, към уведомлението по чл. 26а, ал. 1 ЗТГСТИ освен данните и информацията по чл. 26а, ал. 4 ЗТГСТИ се прилага и:

1. информацията, която искат да предоставят на потребителите относно нивото на риска, свързан с употребата на това изделие;

2. подробно описание на извършените научни изследвания, включващо:

а) оценка на нивата на емисиите на токсичните вещества в сравнение с цигари или други тютюневи изделия за пушене, извършена чрез признати научни методи;

б) резултати от предклинични изследвания, извършени съгласно международно признати анализи и в съответствие с "Добрите лабораторни практики" на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, които показват нивото на токсичност в сравнение с цигари или други тютюневи изделия за пушене;

в) резултати от клинични изследвания, извършени съгласно "Добрата клинична практика", относно излагането на вредни съставки и/или емисии и риска от заболяемостта при употребата на новото тютюнево изделие в сравнение с цигари или други тютюневи изделия за пушене.

(4) Производителите, вносителите и лицата, които въвеждат на територията на страната от друга държава - членка на Европейския съюз, ново тютюнево изделие, представят на Министерството на икономиката наличната информация за въздействието на това изделие върху възприемането, поведението, здравето и потреблението на потребителите при обичайни условия на употреба, включително данни за неблагоприятни последици.

(5) Производителите, вносителите и лицата, които въвеждат на територията на страната от друга държава - членка на Европейския съюз, ново тютюнево изделие, представят ежегодно до 30 юни информацията по ал. 4 за предходната календарна година.

(6) След получаването на становищата по чл. 26а, ал. 7 ЗТТСТИ Министерството на икономиката вписва в регистъра по чл. 26б ЗТТСТИ информацията по чл. 26а, ал. 1 - 4 ЗТТСТИ, с изключение на информацията, която представлява търговска тайна.

Глава осма "б".

УВЕДОМЛЕНИЕ ЗА ЕЛЕКТРОННИ ЦИГАРИ И КОНТЕЙНЕРИ ЗА МНОГОКРАТНО ПЪЛНЕНЕ (НОВА - ДВ, БР. 77 ОТ 2016 Г., В СИЛА ОТ 04.10.2016 Г.)

Чл. 47г. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.) (1) (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

(2) Производителите, вносителите и лицата, които въвеждат на територията на страната от друга държава - членка на Европейския съюз, електронни цигари и контейнери за многократно пълнене, предоставят ежегодно до 30 юни информацията по чл. 43б, ал. 1, т. 1 ЗТТСТИ за предходната календарна година.

Глава осма "в".

УВЕДОМЛЕНИЕ ЗА СЪСТАВКИТЕ НА ИЗДЕЛИЯ ЗА ПУШЕНЕ, РАЗЛИЧНИ ОТ ТЮТЮНЕВИТЕ ИЗДЕЛИЯ (НОВА - ДВ, БР. 19 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 28.02.2017 Г.)

Чл. 47д. (Нов - ДВ, бр. 19 от 2017 г., в сила от 28.02.2017 г.) (1) Производителите, вносителите и лицата, които въвеждат на територията на страната от друга държава - членка на Европейския съюз, изделия за пушене, различни от тютюневи изделия, представят информацията по чл. 43к, ал. 1, т. 1 и ал. 2 ЗТТСТИ чрез Общия портал на Европейския съюз (EU-CEG).

(2) (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

(3) (Отм. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.)

Чл. 47е. (Нов - ДВ, бр. 19 от 2017 г., в сила от 28.02.2017 г.) При представяне на информацията по чл. 43к, ал. 1, т. 1 и ал. 2 ЗТТСТИ производителите, вносителите и лицата, които въвеждат на територията на страната от друга държава - членка на Европейския съюз, изделия за пушене, различни от тютюневи изделия, посочват коя част от нея считат за търговска тайна.

Глава девета.

ТЪРГОВИЯ С ОБРАБОТЕН ТЮТЮН, ТЮТЮНЕВИ И СВЪРЗАНИ С ТЯХ ИЗДЕЛИЯ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 62 ОТ 2001 Г., ИЗМ. И ДОП. - ДВ, БР. 77 ОТ 2016 Г., В СИЛА ОТ 04.10.2016 Г.)

Чл. 48. (Отм. - ДВ, бр. 71 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.)

Чл. 49. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 71 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.)

Чл. 49а. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 71 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.)

Чл. 50. (Отм. - ДВ, бр. 71 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.)

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г., отм. - ДВ, бр. 71 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.)

Чл. 52. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.) (1) Всяка потребителска опаковка и всяка външна опаковка на тютюневите изделия трябва да съдържа:

1. съответните здравни предупреждения по чл. 35з, ал. 1, чл. 35к, ал. 1, чл. 35л, ал. 1 и чл. 35м, ал. 1 и 2 ЗТТСТИ;

2. броя на късовете цигари, пури и пурети или теглото на тютюн за ръчно свиване на цигари, тютюн за водна лула, тютюн за лула, тютюн за дъвчене и смъркане;

3. производител и вносител, ако тютюневото изделие е от внос.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 75 от 2019 г., в сила от 24.09.2019 г.) Потребителската опаковка на тютюневите изделия, различни от цигарите и тютюна за ръчно свиване на цигари трябва да се маркира по подходящ начин, чрез който се осигурява идентификация на мястото и времето (датата) на производството на съответното изделие.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 75 от 2019 г., в сила от 24.09.2019 г.) Когато потребителските опаковки съдържат цифров и/или буквен код на мястото и времето (датата) на производство, както и при промяна на този код, производителите, вносителите и лицата, които въвеждат от друга държава - членка на Европейския съюз, или от държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или от Конфедерация Швейцария тютюневи изделия, различни от цигарите и тютюна за ръчно свиване на цигари, представят в Министерството на икономиката информация за цифрите и/или буквите от кода, идентифициращи датата на производство. Информацията се предоставя не по-късно от 14 дни преди пускането на тютюневите изделия, различни от цигарите и тютюна за ръчно свиване на цигари на пазара.

Чл. 52а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.) За тютюна за ръчно свиване на цигари в опаковки с форма на калъф общото предупреждение по чл. 35з, ал. 1, т. 1 и информационното съобщение по чл. 35з, ал. 1, т. 2 ЗТТСТИ се разполагат при условията и по реда, определени с Решение за изпълнение (ЕС) 2015/1735 на Комисията от 24 септември 2015 г. относно точното разположение на общото предупреждение и на информационното съобщение върху тютюна за ръчно свиване на цигари, предлаган на пазара в калъф (ОВ, L 252/49 от 29 септември 2015 г.).

Чл. 52б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.) (1) Всяка потребителска опаковка и всяка външна опаковка на тютюневите изделия, предназначени за търговските обекти, лицензирани за безмитна търговия, трябва:

1. да отговаря на изискванията на чл. 52, ал. 1;

2. да съдържа информация за преустановяване на употребата на тютюневи изделия, която е част от комбинираното здравно предупреждение по чл. 35к, ал. 1 или от общото предупреждение по чл. 35м, ал. 1, т. 1 ЗТГСТИ.

(2) Информацията по ал. 1, т. 2 трябва да насочва потребителите да се консултират със специалист по техен избор или да потърсят помощ от налични международни източници на информация за отказ от тютюнопушене.

Чл. 52в. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 71 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 83 от 2006 г., в сила от 13.10.2006 г., предишен чл. 52а - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.) Забранява се продажбата на вътрешния пазар на тютюневи изделия без регистрирана и продажна цена, както и на тютюневи изделия, необлепени с бандерол.

Чл. 52г. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.) Вносът на тютюневи и свързани с тях изделия се съгласува по отношение на изискванията на ЗТГСТИ от:

1. Министерството на икономиката - относно чл. 26а и 43а ЗТГСТИ;

2. Комисията за защита на потребителите - относно чл. 26в, чл. 30, ал. 2, т. 4, 6 - 7, 14 - 19, чл. 35е - 35о и чл. 43д - 43з ЗТГСТИ;

3. (доп. - ДВ, бр. 62 от 2021 г.) Института по тютюна и тютюневите изделия - относно чл. 30, ал. 2, т. 17 - 18 и 20 и чл. 35а, ал. 1 ЗТГСТИ.

Чл. 52д. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.) Произведените, внесените и въведените на територията на страната от друга държава - членка на Европейския съюз, или от държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, механизми за зареждане на електронни цигари трябва да отговарят на техническите стандарти, определени с Решение за изпълнение (ЕС) 2016/586 на Комисията от 14 април 2016 г. относно техническите стандарти за механизма за зареждане на електронни цигари (ОВ, L 101/15 от 16 април 2016 г.).

Чл. 53. (Отм. - ДВ, бр. 114 от 1999 г., в сила от 1.01.2000 г.)

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този правилник:

1. (изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.) "Транспортна опаковка" е опаковка, която се използва при транспорт на тютюневи изделия по сухоземен, воден и въздушен транспорт и осигурява запазване на консумативните качества и външния вид на изделията.

2. (изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.) "Допустими за съвместно съхранение и продажба стоки" са тези стоки, които са пакетирани по начин, който не позволява отделяне на аромати и пропускане на течности.

3. (изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.) "Ресторанти, питейни заведения и барове" са заведения за хранене и развлечения, посочени в т. I, III и V на приложение № 2 към чл. 2, ал. 1, т. 2 от Наредба № 2 от 1998 г. за категоризиране на туристическите обекти, издадена от министъра на търговията и туризма (ДВ, бр. 101 от 1998 г.).

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2001 г.) Технологичните инструкции за производство на тютюн по чл. 8 ЗТТИ се изготвят от научните организации по тютюна в 30-дневен срок от влизане в сила на този правилник и се утвърждават от министъра на земеделието.

§ 3. Заварените лица по чл. 21, ал. 1 и чл. 24 ЗТТИ са длъжни в срок 30 дни от влизането в сила на този правилник да подадат заявления до министъра на финансите за издаване на съответните разрешения (лицензи).

§ 4. Лицата, които са получили разрешения (лицензи) по чл. 12, ал. 1 от Наредбата за лицензиране на производителите на вина, спирт и спиртни напитки и реда за търговия с вина, спирт, спиртни напитки и тютюневи изделия, приета с ПМС № 192 от 1993 г. (ДВ, бр. 90 от 1993 г.), запазват правата си, ако в срок 30 дни приведат търговските си обекти в съответствие с изискванията на този правилник.

§ 5. Лицата, които не са подали заявления или не са получили разрешения (лицензи) по § 3 и 4, са длъжни да прекратят незабавно осъществяваната дейност.

§ 6. Висящите производства за издаване на разрешения (лицензи) по чл. 12, ал. 1 от Наредбата за лицензиране на производителите на вина, спирт и спиртни напитки и реда за търговия с вина, спирт, спиртни напитки и тютюневи изделия се довършват по реда на този правилник.

§ 7. Правилникът се издава на основание § 5 от допълнителните и заключителните разпоредби на Закона за тютюна и тютюневите изделия.

§ 8. (Отм. - ДВ, бр. 78 от 2001 г.)

§ 9. (Нов - ДВ, бр. 78 от 2001 г.) Окачествяването и изкупуването на тютюн - реколта 2001 г., се извършват по реда на чл. 13 и 16 в редакцията им от 1994 г.

Заключителни разпоредби

КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 206 ОТ 27 СЕПТЕМВРИ 2005 Г. ЗА ПРИЕМАНЕ НА УСТРОЙСТВЕН ПРАВИЛНИК НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ИКОНОМИКАТА И ЕНЕРГЕТИКАТА

(ОБН. - ДВ, БР. 78 ОТ 2005 Г.)

§ 2. Навсякъде думите "министърът на икономиката", "министъра на икономиката", "министър на икономиката", "Министерството на икономиката" и "заместник-министър на икономиката" се заменят съответно с "министърът на икономиката и енергетиката", "министъра на

икономиката и енергетиката", "министър на икономиката и енергетиката", "Министерството на икономиката и енергетиката" и "заместник-министър на икономиката и енергетиката" в следните нормативни актове на Министерския съвет:

.....
40. Правилника за прилагане на Закона за тютюна и тютюневите изделия, приет с Постановление № 39 на Министерския съвет от 1994 г. (обн., ДВ, бр. 18 от 1994 г.; изм. И доп., бр. 99 от 1994 г., бр. 86 от 1996 г., бр. 18 и 100 от 1997 г., бр. 60 и 114 от 1999 г., бр. 62, 78 и 96 от 2001 г., бр. 3 от 2003 г. И бр. 69 и 71 от 2004 г.);

.....
§ 24. Министърът на финансите да извърши необходимите промени по бюджетите на съответните администрации във връзка със създаването на Министерство на икономиката и енергетиката.

.....
§ 26. Постановлението влиза в сила от 1 октомври 2005 г.

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 263 ОТ 6 ДЕКЕМВРИ 2005 Г. ЗА ПРИЕМАНЕ НА
НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ ЦЕНИТЕ НА ЦИГАРИТЕ ОТ
МЕСТНО ПРОИЗВОДСТВО И ОТ ВНОС НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР И ЗА
ПРОДАЖБАТА ИМ

(ОБН. - ДВ, БР. 100 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2006 Г.)

§ 4. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на § 2, който влиза в сила от 1 януари 2006 г.

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 270 ОТ 3 ОКТОМВРИ 2006 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА
НАРЕДБАТА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА РЕГИСТРИРАНЕ НА ЦЕНИТЕ НА
ТЮТЮНЕВИТЕ ИЗДЕЛИЯ ОТ МЕСТНО ПРОИЗВОДСТВО И ОТ ВНОС,
ТЪРГОВИЯТА С ТЮТЮНЕВИ ИЗДЕЛИЯ И КОНТРОЛА ВЪРХУ ТЪРГОВИЯТА

(ОБН. - ДВ, БР. 83 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 13.10.2006 Г.)

§ 13. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 168 ОТ 23 ЮЛИ 2007 Г. ЗА ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА
НАЦИОНАЛНОТО УПРАВЛЕНИЕ ПО ГОРИТЕ В ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ПО
ГОРИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 62 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 19.07.2007 Г.)

§ 6. В нормативните актове на Министерския съвет:

1. Думите "министърът на земеделието и горите" и "министъра на земеделието и горите" се заменят съответно с "министърът на земеделието и продоволствието" и "министъра на земеделието и продоволствието".

2. Думите "Министерството на земеделието и горите" и "Министерство на земеделието и горите" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и продоволствието" и "Министерство на земеделието и продоволствието".

3. Думите "Националното управление по горите" и "Национално управление по горите" се заменят съответно с "Държавната агенция по горите" и "Държавна агенция по горите".

4. Думите "ръководителят на Националното управление по горите" и "началникът на Националното управление по горите" и думите "ръководителя на Националното управление по горите" и "началника на Националното управление по горите" се заменят съответно с "председателя на Държавната агенция по горите" и "председателя на Държавната агенция по горите".

.....
§ 9. Постановлението влиза в сила от 19 юли 2007 г.

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 36 ОТ 27 ФЕВРУАРИ 2008 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И
ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ТЮТЮНА И
ТЮТЮНЕВИТЕ ИЗДЕЛИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 26 ОТ 2008 Г., В СИЛА ОТ 07.03.2008 Г.)

§ 10. Производителите, вносителите и лицата, които въвеждат от друга държава - членка на Европейския съюз, или от държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, тютюневи изделия, в срок до един месец от датата на влизане в сила на постановлението представят в Министерството на икономиката и енергетиката информация за цифрите и/или буквите от кода върху потребителските опаковки на тютюневите изделия, идентифициращи датата на производство, за тютюневите изделия, които към датата на влизане в сила на постановлението са пуснати на пазара.

§ 12. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 194 ОТ 5 АВГУСТ 2008 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА
ТАРИФАТА ЗА ТАКСИТЕ, КОИТО СЕ СЪБИРАТ ОТ НАЦИОНАЛНАТА СЛУЖБА
ПО ЗЪРНОТО И ФУРАЖИТЕ КЪМ МИНИСТЪРА НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 71 ОТ 2008 Г.)

§ 5. В нормативните актове на Министерския съвет:

1. Думите "министърът на земеделието и продоволствието" и "министъра на земеделието и продоволствието" се заменят съответно с "министърът на земеделието и храните" и "министъра на земеделието и храните".

2. Думите "Министерството на земеделието и продоволствието" и "Министерство на

земеделieto и продоволствието" се заменят съответно с "Министерството на земеделieto и храните" и "Министерство на земеделieto и храните".

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 116 ОТ 15 МАЙ 2009 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА
НОРМАТИВНИ АКТОВЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

(ОБН. - ДВ, БР. 39 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 26.05.2009 Г.)

§ 3. Наличните към датата на влизане в сила на постановлението тютюневи изделия, които са предназначени за реализация на вътрешния пазар и не са етикетирани съгласно изискванията му, могат да се продават до изчерпване на количествата, но не по-късно от 31 декември 2009 г.

§ 4. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 268 ОТ 12 НОЕМВРИ 2009 Г. ЗА ПРИЕМАНЕ НА
УСТРОЙСТВЕН ПРАВИЛНИК НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ИКОНОМИКАТА,
ЕНЕРГЕТИКАТА И ТУРИЗМА

(ОБН. - ДВ, БР. 93 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 24.11.2009 Г., ПОПР. - ДВ, БР. 95 ОТ 2009 Г.,
ИЗМ. - ДВ, БР. 4 ОТ 2012 Г.)

§ 94. (Попр. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., отм. с Решение № 15898 от 01.12.2011 г. на ВАС в частта "с изключение на § 93, т. 1, която влиза в сила от 01.11.2009 г." - ДВ, бр. 4 от 2012 г.)
Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Допълнителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 249 ОТ 27 СЕПТЕМВРИ 2016 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И
ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ТЮТЮНА И
ТЮТЮНЕВИТЕ ИЗДЕЛИЯ, ПРИЕТ С ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 39 НА МИНИСТЕРСКИЯ
СЪВЕТ ОТ 1994 Г.

(ОБН. - ДВ, БР. 77 ОТ 2016 Г., В СИЛА ОТ 04.10.2016 Г.)

§ 13. Навсякъде в правилника абревиатурата "ЗТТИ" се заменя със "ЗТТСТИ".

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 249 ОТ 27 СЕПТЕМВРИ 2016 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И
ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ТЮТЮНА И
ТЮТЮНЕВИТЕ ИЗДЕЛИЯ, ПРИЕТ С ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 39 НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 1994 Г.

(ОБН. - ДВ, БР. 77 ОТ 2016 Г., В СИЛА ОТ 04.10.2016 Г.)

§ 14. Производителите, вносителите и лицата, които въвеждат на територията на страната от друга държава - членка на Европейския съюз, тютюневи изделия, предоставят до 20 ноември 2016 г. информацията по чл. 35д, ал. 1 ЗТГСТИ за 2015 г.

.....

§ 16. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби

КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 41 ОТ 23 ФЕВРУАРИ 2017 Г. ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ТЮТЮНА, ТЮТЮНЕВИТЕ И СВЪРЗАНИТЕ С ТЯХ ИЗДЕЛИЯ, ПРИЕТ С ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 39 НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 1994 Г.

(ОБН. - ДВ, БР. 19 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 28.02.2017 Г.)

§ 4. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби

КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 236 ОТ 19 СЕПТЕМВРИ 2019 Г. ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ТЮТЮНА, ТЮТЮНЕВИТЕ И СВЪРЗАНИТЕ С ТЯХ ИЗДЕЛИЯ, ПРИЕТ С ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 39 НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 1994 Г.

(ОБН. - ДВ, БР. 75 ОТ 2019 Г., В СИЛА ОТ 24.09.2019 Г.)

§ 2. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Приложение № 1 към чл. 10, ал. 1

(Ново - ДВ, бр. 62 от 2001 г.)

Община гр./с. ....

Обл. ....

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА РЕГИСТРАЦИЯ - КВОТА

№ .....

...../200 ... г.

Община гр./с. ...., област .....

издава настоящото удостоверение на тютюнопроизводител .....

ЕГН .....

л. карта ..... № ....., живеещ в гр./с.

.....,

област ....., в уверение на това, че същият е регистриран

със заповед на кмета на .....

под № ..... и е получил квота за производство

..... на ..... кг тютюн,

произход ....., сорт .....

реколта 2000 г., населено място .....

ЕКАТТЕ ..... имот № .....

на площ от ..... дка, среден добив от 1 дка ..... кг.

Настоящото удостоверение се издава, за да послужи пред купувачите при договарянето за производство и изкупуване на тютюн.

Кмет:.....

(подпис, печат)

Приложение № 2 към чл. 13

(Ново - ДВ, бр. 62 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2016 г., в сила от 04.10.2016 г.)

Минимални качествени изисквания за български суров тютюн производителски манипулиран

Раздел I

Качествени ограничения

Тютюнът, подлежащ на окачествяване, трябва да бъде с качество, отговарящо на типичните характеристики за произхода, като производителските опаковки не трябва да съдържат:

1. сурови листа и такива с недосушен главен нерв;
2. листа, силно засегнати от градушка;
3. листа, които не са зрели или с наситен грубо зелен цвят;
4. отрошъци - листа към главния нерв, на които е останала под 25 % от листната петура;
5. филизи;
6. силно прегорели и почернели листа;
7. листа, силно нападнати от листна въшка;
8. листа, нападнати от двете им страни от трипс;
9. листа, съдържащи остатъчни пестициди;
10. листа, повредени от слана;
11. листа, засегнати от мухъл или гниене;
12. листа, повредени от запарване;
13. листа, изцяло повредени от пепелница (оидиум);
14. листа с нехарактерна миризма;
15. листа, нападнати от болести и неприятели, с механични повреди или при сушенето в размер над 60 % от листната повърхност;
16. листа с влагосъдържание, превишаващо 2 % от определеното за съответния тип и произход тютюн в приложение № 3.

Раздел II

Качествена класификация

"Окачествяване на суровия тютюн" означава установяване на количеството на отделните класи, на примесите и съдържанието на влага на

предложения за изкупуване тютюн.

Класата представлява група от изсушени тютюневи листа с еднакво или близко качество, отговарящо на типичността на съответния тип и произход.

А. Тютюн тип ориенталски

№ по ред	Група Търговски подтип Произход	Качествена характеристика
1	2	3

1. БАСМИ
- 1.1. ДЖЕБЕЛ-БАСМА
- I класа:* Съдържателни зрели листа с дължина до 14 см, от всички беритбени пояси (без подбер и надподбер), здрави, без повреди от болести, неприятели, механични повреди или повреди при сушенето. Листата са със жълт, наситено жълт, златистожълт до жълто-оранжев и оранжев цвят. Листата са с нежна тъкан и нерватура, еластични с лъскава, смолиста петура, с добра горяемост и фин аромат.
-
- II класа:* Съдържателни и средно-съдържателни листа, зрели, леко незрели и леко презрели листа от всички беритбени пояси (без подбер) и с повреди от болести, неприятели, механични повреди или пов-

реди при сушенето до 20 % от листната повърхност.

Листата са с жълт, жълто-оранжев, оранжево-червен и светлочервен цвят. Допуска се зеленикав оттенък. Не се допускат листа с блед, изпран цвят. Листата са еластични в средна степен, с порьозна до рехава структура на листната тъкан за първа майка, с лъскавина и много добра горяемост и аромат.

1.2. Ароматично-
вкусови:
НЕВРОКОП,
КРУМОВ-
ГРАД,
ИЗТОЧЕН
БАЛКАН,
ТОПОЛОВ-
ГРАД

I класа: Съдържателни зрели листа с дължина до 16 см от всички беритбени пояси (без подбер и надподбер), здрави без повреди от болести, неприятели, механични или при сушенето.

Листата са с наситен жълт, жълто-оранжев и оранжев за Неврокоп, до оранжево-червен цвят за Крумовград и Източен Балкан, до бакъреночервен цвят за Тополовград.

Листата са с нежен главен нерв, с еластична, лъскава, накъдрена и добре охранена петура и нежна тъкан с добра горяемост, силен приятен аромат и пълен балансиран вкус.

II класа: Средносъдържателни и съдържателни, зрели, леко недо-

зрели, леко презрели листа от всички беритбени пояси (без подбор) с повреди от болести, неприятели, механични или при сушенето до 20 % от листната повърхност.

Листата са във всички цветове и оттенъци без зелен и кафяв цвят.

Не се допускат листа с блед, мътен и изпран цвят. Допуска се зеленикав оттенък. Листата са еластични в средна степен, с порьозна до рехавата за първа майка структура на листната тъкан, с лъскавина и охраненост в средна степен и с отлична горяемост, интензивен аромат и балансиран до сладък вкус.

---

2. БАШИБАЛИ
2.1. Вкусово-ароматични:
ДУПНИЦА,
МЕЛНИК,
СВИЛЕН-ГРАД,
ХАРМАНЛИ,
СРЕДНОГОРСКА ЯКА

И класа: Съдържателни, зрели листа с дължина до 20 см от всички беритбени пояси (без подбор и надподбер), здрави без повреди от болести, неприятели, механични или при сушенето.

Листата са с жълт до жълто-оранжев цвят за Мелник и Харманли и до оранжев с червеникав оттенък за Дупница, Свиленград и Средногорска яка.

Листата са с еластична, лъскава, добре охранена петура с порьозна и

нежна тъкан, с много добра горяемост, приятен характерен аромат и много добър пълен, балансиран до сладък вкус.

II класа: Средносъдържателни и съдържателни, зрели, леко незрели и леко презрели листа от всички беритбени пояси (без подбор) с повреди от болести, неприятели, механични повреди или повреди при сушенето до 20 % от листната повърхност.

Цвят на листата - всички цветове и оттенъци без зелен и кафяв цвят. Не се допускат листа с блед, мътен (изпран) цвят. Допуска се зеленикав оттенък.

Листата са еластични в средна степен, с порьозна до рехава за първа майка структура, с фина листна тъкан, с лъскавина и охраненост в средна степен и отлична горяемост, с приятен аромат и вкус.

2.2. Ароматични:
УСТИНА

I класа: Съдържателни, зрели листа с дължина до 20 см от всички беритбени пояси (без подбор и надподбер), здрави без повреди от болести, неприятели, механични повреди или повреди при сушенето.

Листата са със златистожълт, жълто-оранжев до оранжево-червен цвят, с еластична, лъскава, добре охранена и смолиста петура с нежна тъкан, с добра горяемост, интензивен фин характерен аромат и приятен вкус.

II класа: Средносъдържателни и съдържателни, зрели, леко незрели и леко презрели листа от всички беритбени пояси (без подбор) с повреди от болести, неприятели, механични повреди и повреди при сушенето до 20 % от листната повърхност.

Цвят на листата - всички цветове и оттенъци без зелен и кафяв цвят. Не се допускат листа с блед, мътен, изпран цвят. Допуска се зеленикав оттенък.

Листата са еластични в средна степен, с порьозна до рехава структура на листата за първа майка, с фина листна тъкан с лъскавина и охраненост в средна степен, с много добра горяемост, изявен характерен аромат и приятен балансиран вкус.

2.3. Вкусови:
СЕВЕРНА

I класа: Съдържателни зрели листа с дължина до 22 см от всички бе-

БЪЛГАРИЯ,
ТЕКНЕ

ритбени пояси (без подбер и над-подбер), здрави без повреди от болести, неприятели, механични повреди или повреди при сушенето. Листата са с жълт, жълто-оранжев и оранжев цвят за Северна България и до медночервен за Текне, съдържателни, еластична, добре охранена петура, средно плътна и фина тъкан, с много добра горяемост. Неутрален до приятен аромат и балансиран до приятен и пълен вкус.

II класа: Средносъдържателни и съдържателни зрели, леко незрели, леко презрели листа от всички беритбени пояси (без подбер) с повреди от болести, неприятели, механични повреди или повреди при сушенето до 20 % от листната повърхност.

Цвят на листата - всички цветове и оттенъци без зелен, тъмнозелен, тъмнокафяв цвят и листа с блед (изпран) цвят. Допуска се зеленикав оттенък. Листата са средноеластични, с лъскавина и охраненост в средна степен, с порьозна до рехава структура на листната повърхност за първа майка и с отлична горяе-

мост, обикновен до приятен тютюнев аромат и с добър вкус.

За всички
качествени
групи и про-
изходи

III класа: Съдържателни, средно-съдържателни и слабосъдържателни листа от всички беритби и всякаква степен на зрялост, без ограничения в дължината, повредени от болести, неприятели, механични повреди или повреди при сушенето до 60 % от листната повърхност. Цвят на листата - всички цветове и оттенъци без почернелите листа, грубо зелени и грубо кафяви и без листа, упоменати в минималните качествени ограничения - раздел I на приложение № 2.

Забележка. Дължината на листата за II класа се определя от дължината на листата за II майка съгласно характеристиката на сорта, формиращ съответния произход.

*Б. Тютюн тип "Виржиния"-сушен с топъл въздух
(флю кюрд)*

Класа	Качествена характеристика
1	2

I класа
Листа, технически зрели, съдържателни, с дължина над 38 см, от средния беритбен пояс. Допускат се повреди в проценти от листната повърхност, както следва:

механични до 10 на сто, от петнисти болести до 5 на сто, от неприятели до 5 на сто, повреди при сушенето до 5 на сто. Листата са с изравнен, еднороден по цялата листна повърхност цвят-жълт, наситен жълт, жълто-оранжев, оранжев до оранжево-червен цвят без зеленикав оттенък, в т. ч. и по главния и страничния нерв и на "гърба" на листа. Листата са с много добра еластичност и здравина, с отворена зърнеста структура, с нежна и кадифена на пипане повърхност.

II класа

Листа зрели, леко незрели, леко презрели, средносъдържателни, с размери над 28 см, от всички беритби без подбер (пясъчни листа), с повреди от болести, неприятели, механични или при сушенето до 30 на сто от листната повърхност. Цвят на листата- всички цветове без зелен, тъмнокафяв, блед и сивкав цвят. Не се допускат ципести и слик листа. Допуска се неравномерно оцветяване и зеленикав оттенък до 20 на сто от листната повърхност. Листата са плътни до рехави, с добра здравина и охранена петура, еластични.

III класа

Листа от всички беритби, слабосъдържателни, от всякаква степен на зрялост, без ограничения в размера на листата, повредени от болести, неприятели, механични или при сушенето до 50 на сто от листната

повърхност. Листата са от всички цветове и оттенъци без зелени, тъмнокафяви-почернели листа и такива със смесен цвят над 20 на сто от листната повърхност, и без листата, упоменати в минималните качествени ограничения-раздел I на приложение № 2.

---

*В. Тютюн тип "Бърлей" - въздушно сушен
(лайт еър кюрд)*

Класа	Качествена характеристика
1	2

I класа
Листа, технически зрели, с дължина над 40 см, от среден беритбен пояс. Допускат се повреди в проценти от листната повърхност, както следва: механични до 15 на сто, от петнисти болести до 5 на сто, от неприятели до 5 на сто, повреди при сушенето до 5 на сто. Листата са със светлокафяв, кафяв, кафявочервенкав цвят, изравнен и еднороден по цялата листна повърхност. Не се допускат листа с жълто оцветяване или с петна от жълт цвят. Листата са с много добра еластичност и здравина, с фина тъкан с рехава структура, порьозни, с отлична горяемост.

II класа
Листа зрели, леко незрели, леко презрели, от всички беритбени пояси, с размери над 28 см, с механични повреди до 30 на сто от петурата на листа, повреди от неприятели до 30

на сто. Допускат се дефекти при сушенето до 15 на сто от листната петура. Листата са с жълто-кафяв и кафяв цвят с различни оттенъци (петносани) без зелен, еластични, с плътна до рехавя структура на листата, с много добра горяемост.

III класа

Листа от всякаква степен на зрялост, от всички беритби, без ограничения в размерите, с повреди от болести, неприятели, механични или при сушенето до 50 на сто от петурата на листата. Листата са слабо еластични до нееластични, ципести до дървеничави, от всички цветове и оттенъци без тъмнозелени и почернели и без листа, упоменати в минималните качествени ограничения - раздел I на приложение № 2.

---

1. Общи изисквания:

1.1. Окачествяването на тютюна се извършва от упълномощени представители на купувача и продавача на място и при условия, определени в договора за производство между продавача и купувача и осигуряващи обективност на окачествяването.

1.2. Преди започване на изкупуването във всеки предавателно-приемателен пункт купувачът и представители на производителите съвместно изработват и поставят на видно място еталони - мостри от тютюневи листа по класи, съобразно качествената характеристика на класите на съответния тип или произход тютюн, който ще се изкупува от дадения пункт.

1.3. Претеглянето на производителските опаковки се извършва с везни с максимален товар до 50 кг.

1.4. След окачествяването на тютюна от купувача на всяка производителска опаковка се поставя етикет по образец съгласно приложение № 6, на който се отбелязват данните от оценката. На етикета се отбелязват нето килограми на тютюна - I - III класа, и неплатими количества, съдържащи се във всяка опаковка. Те трябва да съответстват на данните, отбелязани в предавателно-приемателния протокол, по образец в приложение № 2 от ЗТГСТИ.

2. Определения на термините:

1. *Тип.* Основно групиране на тютюна въз основа на биологичния му вид, мястото на производство, т. е. природо-географските условия,

при които се отглежда, начина на сушене или начина на използване;

1.1. *Ориенталски тютюни*. Тютюни, отгледани в определени географски зони, характеризиращи се със специфични екологични условия, типизирани чрез подходящи сортове, изсушени при естествени условия на слънце, предназначени за производство на тютюневи изделия, както и за подобряване на вкусово-ароматичните качества на същите.

1.2. *Тютюн "Виржиния"* (флю кюрд). Тютюн, сушен при изкуствени условия чрез регулиране на топлината и вентилацията, без да се допуска контакт на дима и парите от горивото с тютюна.

1.3. *Тютюн "Бърлей"* (въздушно изсушен). Тютюн, сушен при естествени атмосферни условия на сянка с частично регулиране на влажността на въздуха.

2. *Търговски подтип*. Групиране на тютюна в рамките на типа в зависимост от варирането на природо-географските условия и консумативните качества. За типа "български ориенталски тютюни" се определят 2 подтипа: басми и баши бали.

3. *Произход* (технически район, екотип). Съвкупност от тютюн, произведен в географски обособена част от страната, в която климатичните условия, технологията на отглеждане, сортовете и други стопански условия формират тютюн с еднакви или сходни белези, консумативни качества и идентична типичност.

4. *Сорт*. Относително еднородна растителна съвкупност със специфични генетични заложи, създадена от човека за определени почвено-климатични условия, която при съответната технология на отглеждане и сушене осигурява постоянна в количествено и качествено отношение растителна продукция.

5. *Качество*. Изразява проявлението на съвкупността от всички свойства на тютюна, които му придават определена характерност и обуславят неговата потребителска стойност:

5.1. *Потребителска стойност* - пазарната оценка за годността на пушателните и физическите свойства на тютюневите листа за производство на тютюневи изделия.

6. *Фактори на качеството*. Класата се формира въз основа на съвкупността от основните фактори, влияещи на качеството - зрелост, съдържателност, беритба и повреди:

6.1. *Зрелост (техническа)*. Фактор на качеството. Изразява степента на узряване на тютюневия лист. Техническата зрелост е най-благоприятното за качествено съотношение на химически вещества в неизсушения тютюнев лист. Характеризира се с просветляване (избистряне) на цвета на зеления лист, уплътняване на тъканта на листа, нарастване на съдържанието на смолите по повърхността на листа.

Степени на проявление: незрял, слабо незрял, технически зрял, слабо презрял и презрял.

6.2. *Съдържателност*. Фактор на качеството. Изразява благоприятното съчетание на химичните съставки, имащи положителна корелация с качеството. Степени на проявление: съдържателен, средносъдържателен, слабосъдържателен.

6.3. *Беритба*. Фактор, формиращ съдържателността и респективно качеството.

Показва положението на листата по височината на стеблото на растението. Вследствие на биологичните особености на тютюневото растение по време на вегетацията различните беритби се развиват в различни метеорологични условия, имат различно време за достигане на техническа зрелост, време за бране и режим на сушене, вследствие на което се формира различна съдържателност и респективно качество.

Беритбите обхващат по 3 - 4 листа, както следва:

- подбер - пясъчни (диб) - листа от най-долната част на растението;
- надподбер - диббаши - листа от долната част на растението;
- първа майка - най-долните листа от средната част на растението;
- втора майка - средните листа от средната част на растението;
- трета майка - горните листа от средната част на растението;
- ковалама - долните листа от най-горната част на растението;
- подвърх (учалтъ) - листа от горната част на растението;
- връх (уч) - листа от най-горната част на растението.

В скобите са посочени популярните названия на беритбите в ориенталските тютюни.

- Беритбен пояс. Съвкупност от няколко последователни беритби, обединени въз основа на положението на листа върху стеблото на растението с близка качественост:

Формират се минимум три беритбени пояса:

- долен - включва подбер и надподбер;
- среден - включва майките;
- горен - включва ковалама, подвърх и връх.

6.4. *Повреди.* Фактор на качеството. Изразява всички повреди на тютюневия лист от всякакъв вид, които не водят до увреждане на консумативните качества на тютюна и не са достатъчно големи, за да бъде определен същият като негоден тютюн (описан в раздел II "Качествени ограничения" на приложение № 2).

7. *Показатели за качеството.* Органолептични външни признаци на листа, изразяващи неговото качество - размер, цвят, еластичност, структура на листа:

7.1. *Размер.* Изразител на качеството, основен показател за обособяване на класата. Определя се от сорта и условията на отглеждане в съответния технически район. Характеризира типа и произхода.

7.2. *Цвят.* Изразител на качеството, сборен изразител на съдържателността на тютюна и основен показател за обособяване на класата. Определя се въз основа на цветовия тон, оттенъците, интензивността, наситеността и яркостта на цвета, възприети по субективен път. За тютюна се определят следните цветове:

Основни цветове: жълт, оранжев, червен, кафяв.

Цветови комбинации: светложълт, жълто-оранжев, оранжево-червен, червено-оранжев, жълто-зелен, оранжево-зелен, медно- (бакърено-) червен, червено-кафяв, кафяво-червен, шоколадовокафяв.

Степени на наситеност на цветовия тон: светло, наситено, тъмно.

7.3. *Еластичност.* Свойството на тютюневия лист да възстановява при свиване и натискане първоначалното си състояние, форма и размери.

7.4. *Структура на листа.* Клетъчният строеж на листа, определен от разположението на клетките, формата и размерите им след сушенето.

8. *Тютюн, негоден за употреба* - не се класира и не се изкупува, описан в раздел I "Качествени ограничения" на приложение № 2.

9. *Примеси.* Чужди тела от нетютюнев произход (от естествен или изкуствен произход), които не се допускат в тютюна - слама, върви, хартия, сезал, камъни, метли, метални парчета и други.

Раздел III

Правила за окачествяване

Окачествяването се извършва поотделно за всяка производителска опаковка в следния ред:

1. Установява се точното тегло на производителската опаковка (бала, бохча, сандвич).
2. Оценителят оглежда всяка производителска опаковка по отношение на външен вид, опаковка, форма и размери.
3. Проверява производителската опаковка за еднаквост на материала от двете тесни и двете широки страни на балата.
4. Изважда най-малко 5 пастала от двете страни на балата и на базата на прегледа им дава оценка за съотношението на класите в проценти.

Допуска се оценката на тютюн "Виржиния" да се извършва и по време на освобождаване на сушилните камери, като при това следва да се прегледа тютюн най-малко от 10 на сто от палетите.

5. Данните от прегледа се записват на марката (етикета) на всяка опаковка.

Раздел IV

Правила за производителска заготовка на суровия тютюн

1. Изсушените тютюневи листа се изнизват, сортират и опаковат в производителски опаковки от производителите съгласно раздел II "Качествена класификация" в три класи.

2. Сортираните листа се подреждат в пастали (пачки - за едрolistните тютюни), съдържащи от 40 до 60 листа с дръжките от едната страна.

3. Сортираният и пасталиран тютюн се опакова в производителски опаковки. Всяка опаковка се изгражда от еднороден тютюн по беритба, качество и произход. При недостиг на пастали от една и съща беритба и качество балите се допълват с пастали от тютюн, близки по беритба и качество, като се отделят от първите с хартия.

4. Производителските опаковки имат паралелепипедна форма и са изградени от два реда пастали (пачки), подредени в срещуположни редици със застъпване на върховете.

5. Размерите на производителските опаковки са:

а) за ориенталските тютюни - широчина 550 мм и височина от 600 до 700 мм;

б) за едрolistните тютюни - широчина 550 мм и височина 750 мм.

Дебелината на опаковката е в зависимост от размера на листата.

6. Маса на производителските опаковки:

а) за ориенталските тютюни - от 14 до 26 кг., в зависимост от произхода, беритбата и качествата;

б) за едрolistните тютюни - от 20 до 28 кг.

7. За тютюни "Виржиния" и "Бърлей" се допуска опаковането на тютюна освен в бали в боxчи или опаковки тип "сандвич" с тегло 20 - 25 кг.

8. Производителските опаковки се опаковат с конопено чулче, пристегнато с плетка от конопена или книжна връв. Не се приемат за изкупуване производителски опаковки, опаковани с изкуствени материали (полиетилен, сезал и др.). Допуска се използване на пластмасови или дървени скари за опаковка тип "сандвич" за едрolistните тютюни.

9. Изграждането на производителските бали се извършва при нормална влажност на тютюневите листа съгласно приложение № 3.

10. Не се включват в производителските опаковки листа, описани в раздел I "Качествени ограничения".

Влагосъдържание на суровия тютюн

Тип Група Произход	Влагосъдържание в %
ОРИЕНТАЛСКИ	
<i>Басми</i>	
Джебел басма	16
Неврокоп	16
Крумовград	16
Източен Балкан	16
Тополовград	16
<i>Баши бали</i>	
Харманли	16
Свиленград	16
Средногорска яка	16
Дупница	16
Мелник	16
Устина	16
Северна България	16
Текне	16
ФЛЮ КЮРД - Виржиния	16
ЛАЙТ ЕЪР КЮРД - Бърлей	22

Методи за определяне на влагосъдържанието на суровия тютюн

I. Методи

A. Производствен тегловен метод

Две проби с маса около 5 г след подготовка се поставят в метални тавички с размери 150 x 80 x 10 мм и маса не повече от 50 г., изработени от неръждаема ламарина. Пробите заедно с тавичките се теглят на техническа везна с точност до втория знак, след което се изсушават на горната или средната поставка на сушилен шкаф при температура $103 \pm 2^{\circ}\text{C}$ за 30 минути, когато шкафтът е снабден с вентилационно устройство, и за 1 час, когато е без такова устройство. След temperиране в ексикатор за 30 минути пробите се теглят отново и се отчита разликата в масата. Съдържанието на влага се изчислява по формулата

$$W = (m1 - m2)/(m1 - m3) \times 100\%,$$

където:

W е съдържанието на влага в проценти;

m1 - масата на изходната проба и тегловния съд в грамове;

m2 - масата на изсушената проба и тегловния съд в грамове;

m3 - масата на тегловния съд в грамове.

Разликата в съдържанието на влага в паралелните проби не трябва да бъде по голяма от 0,5 на сто, като действителната стойност на определената влага е средноаритметичният резултат от двете проби.

Б. Арбитражен тегловен метод

Две проби с маса от 1 до 3 г след подготовка се поставят в предварително изсушени и претеглени тегловни стъкла. Пробите заедно със стъклата се претеглят на аналитична везна с точност до четвъртия знак, след което се поставят на горната или средната поставка на предварително нагрят сушилен шкаф при температура 95°C за 3 часа. След изсушаване стъклата с пробите се темперират в ексикатор, зареден с калциев двухлорид, за 30 минути и се теглят отново с точност до четвъртия знак.

Съдържанието на влага в проценти се изчислява по формулата, посочена в буква А.

II. Честота на извършване на анализите за влагосъдържание на тютюна

Метод А - при началото на закупуване и винаги когато купувачът се нуждае от проверка на влагосъдържанието на суровия тютюн.

Метод Б - при спор за размера на наднорменото влагосъдържание на окачествявания тютюн.

III. Изготвяне на средна представителна проба

III.1. Средна проба от суров тютюн за извършване на физически определения се взема от:

- пастали, чилета, пачки, гедок или манок - в производителски опаковки (бали, бохчи, опаковки тип "сандвич").

От всяка опаковка се вземат листа (пачки, пастали) пропорционално на теглото ѝ, които да представляват тютюна в опаковката като цяло. Пробата трябва да обхваща еднакво количество листа от всички части на опаковката - центъра, капака и тесните страни на балата, като по диагоналите на опаковката се отделят двустранно не по-малко от пет пастала/пачки. Обемът на пробата, взета от всяка опаковка, следва да е не по-малък от 10 на сто от теглото ѝ.

III.2. За определяне на влагосъдържанието в тютюна подготовката на пробата се извършва по следния начин:

Заделената проба се хомогенизира и съкращава чрез четвъртуване до 300 г в найлонов плик с оглед да се предпази промяната на влагосъдържанието.

От избраните пачки/пастали със сонда (замба) с диаметър на светлия отвор 15 - 20 мм и дълбочина на потъването около 30 мм се взема пробата за изпитване. Тютюневите кръгчета се поставят задължително в добре затварящи се стъклени банки или найлонови торбички.

(Ново - ДВ, бр. 62 от 2001 г.)

Методи за определяне съдържанието на пръст и пясък

Определянето се извършва на средна проба, избрана съгласно т. III.1 от приложение № 4 и съкратена до около 100 г. Пробата на листа се претегля на техническа везна с точност до първия десетичен знак.

Отделянето на частиците пясък и пръст се извършва ръчно чрез изчеткване на всеки един лист двустранно с обла четка от четина. Манипулацията се извършва върху лист бяла гланцирана хартия.

Отделените минерални частици се пренасят количествено в тегловен съд и се претеглят на аналитична везна.

Съдържанието на пръст и пясък се изчислява по формулата:

$$X = (m1/m2) \times 100,$$

където:

X е съдържанието на пръст и пясък в проценти спрямо първоначалната маса;

m1 - масата на пясъка и пръстта в грамове;

m2 - масата на първоначалната проба.

Определянето се извършва при спор за съдържанието на пясък и пръст.